

Socialmedicinsk tidskrift

Redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare
Ann Appelgren, redaktionssekreterare

Stiftelsen Socialmedicinsk tidskrifts styrelse:

Peter Allebeck, professor i socialmedicin, Göteborg
Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping
Lars-Olov Bygren, professor i socialmedicin, Umeå
Jan Ekholm, professor i medicinsk rehabilitering, Stockholm
Gunnar Grimby, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg
Sven-Olof Isacson, professor i socialmedicin, Malmö
Leif Svanström, professor i socialmedicin, Stockholm

Sjutiofjärde årgången häfte nr 10 1997

En socialmedicinsk mosaik

Hur skall en tidskrift som SMT utformas i en ständigt växande flod av information och i en tid då allt fler hämtar en riktad information på t ex Internet?

Dessa frågor har stått i fokus i diskussioner som SMT's redaktion det senaste året fört om tidskriftens framtida utformning. Ett resultat har varit att vi inrättat ett redaktionsutskott, ett nätverk av personer med expertis och erfarenhet inom våra ämnesområden. Spörsmålen har vidare diskuterats vid ett seminarium under ledning av en person med stor sakkunnighet inom området.

Frågor som bl a tagits upp har varit:

Finns det framöver en plats för en tidskrift av SMT's typ?

Bör vår inriktning på temanummer fortsätta?

Svaren har varit både "ja" och "nej".

Tidskrifter på papper kommer även i framtiden försvara sin plats om de är tillräckligt intressanta och ligger tillräckligt högt i högen på nattduksbordet. För många läsare torde en kompetent belysning av ett aktuellt tema vara av intresse. Men för att alla läsare skall få ett utbyte av varje nummer kan behövas utrymme för ytterligare ämnen, diskussioner och kommentarer. Det finns skäl att överväga om fokuseringen ett tema som regel skall inskränkas till en del av tidskriften och temanumren oftare kombineras med blandnummer.

Att material finns för en sådan blandad läsning framgår av föreliggande nummer som delvis är ett svar på en drive riktad till vårt redaktionsnätverk.

Resultatet har blivit en serie artiklar som täcker det socialmedicinska området i bredaste bemärkelse.

De ämnen som behandlas avspeglar väsentliga socialmedicinska problem i vår tid. Som en jämförelse kan nämnas vad som i Nordisk familjebok band 3, 1926 förväntas av Socialmedicinsk tidskrift, nämligen att tidskriften

"behandlar sociala frågor för vilkas lösning medicinsk sakkunskap är av nöden t ex sjukförsäkring, sjukhusbyggnader - deras tidsenliga anordning till rimligt pris - de civila läkarnas ställning, Röda Kors-angelägenheter mm".

Citatet är här sitt intresse i flera avseenden: Det kom sålunda även för redaktören som en överraskning att vi är så gamla att vi är omnämnda redan i den berömda Uggleupplagan. Dock har vi uppnått vår sjuttifjärde årgång och är alltså nära dubbelt så gammal som de verksamheter som våra huvudmän företräder, disciplinerna socialmedicin och medicinsk rehabilitering.

Men en jämförelse av innehållet i detta nummer med uggle-definitionen påminner också om hur de socialmedicinska perspektiven förändrats från en överhetens och professionens socialmedicin till en patienternas och medborgarnas socialmedicin.

Vi har valt att inleda numret med Urban Rosenqvists artikel om "Att ta plats i vården" - en sakkunnig belysning bl a av de frågor om patienternas rättigheter med huvudämnet för utredningen om Hälso- och sjukvården år 2000. Flera andra artiklar anknyter till en liknande problematik. Det gäller Torbjörn Tännsjö's diskussion om vilket inflytande patienterna i dag har över vården i livets slutskede. Det gäller också artiklar som på olika sätt belyser frågor om kommunikation, Malin Åkerströms studier om hoppets retorik och strategier vid kroniska sjukdomar liksom Ester Mogensens analys av sjuksköterskeutbildningen som ett exempel på socialt lärande.

Frågor om att lyssna och förstå och kommunicera står också i centrum för en artikel om en grupp som gärna marginaliseras - Henny Olssons, Annalisa och Bo Gummessons studie av pensioneringsprocessen.

Numret kompletteras med några artiklar med klassisk socialmedicinsk problematik, som alltid funnits men som ökat i betydelse, i detta fall frågor om hemlöshet, åtgärder mot handikapp och samverkan mellan de olika aktörerna på området.

Claes-Göran Westrin